



هست‌ها و بایسته‌های فلسفه اسلامی

ظرفیت‌شناسی و تولید علم

با ویرایش علمی و کوشش

ابراهیم علی‌پور



پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

www.ketab.ir



هست ها و بایسته های فلسفه اسلامی

ظرفیت شناسی و تولید علم

با ویرایش علمی و کوشش، ابراهیم علی پور

- ناشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
- وابسته به دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم
- تهیه اداره همکاری های علمی و پژوهشی
- رویراستار: محمداقبر انصاری
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب
- چاپ اول بهار ۱۳۹۶
- شمارگان: ۱۰۰۰
- قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان
- عنوان: ۴ پرسش اساسی در فلسفه اسلامی

نشانی: قم، خیابان معلم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، نشر پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
تلفن و دورنگار: ۰۲۵-۳۷۸۳۲۸۳۳، ۳۷۱۸۵۳۴۸۰، ۳۷۱۵۶۱۶۵۹۱، کدپستی:
مراکز پخش: ۱. قم، میدان شهید، نشر فرهنگ اسلام، ۰۲۵-۳۷۸۳۲۸۳۳
۲. تهران، خیابان انقلاب، روی روی، ۰۲۱-۶۶۹۵۰۱۴۲، تلفن:
طیقة همکف، واحد ۳۱۲، تلفن: ۶۶۹۵۰۱۴۲

وبگاه: www.pub.isca.ac.ir؛ رایانامه: nashr@isca.ac.ir

فروشگاه مجازی نشر: www.shop.isca.ac.ir؛ فروشگاه نشر: www.pajooahaan.ir

سرشناسه:	علی پور، ابراهیم، ۱۳۵۰-
عنوان و نام پدیدآور:	هست ها و بایسته های فلسفه اسلامی: ظرفیت شناسی و تولید علم و ویرایش علمی و کوشش ابراهیم علی پور؛ تهیه اداره همکاری های علمی و پژوهشی
مشخصات نشر:	قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، معاونت پژوهشی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری:	۵۱۶ ص
شابک:	۳۵۰۰۰ ریال: 978-600-195-320-0
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	نمایه
موضوع:	فلسفه اسلامی - مصاحبه ها
موضوع:	فلسفه اسلامی - پرسش ها و پاسخ ها
موضوع:	فلسفه اسلامی
شماره افزوده:	دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، معاونت پژوهشی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، اداره همکاری های علمی و پژوهشی
رده بندی کنگره:	۱۳۹۶ هـ-۱۴/ع BBR
رده بندی دیویی:	۱/۱۸۹
شماره کتابشناسی ملی:	۴۶۶۸۲۸۵



فهرست

۷	سخنی با خواننده
۱۱	فلسفه اسلامی؛ میراث ارزشمند، شایسته تکریم و نیازمند اصلاح
۲۷	پیش‌نویس سند توسعه فلسفه اسلامی
۲۷	ظرفیت‌شناسی، ترس و وضعیت موجود و مطلوب
۲۷	مقدمه
۳۰	انتظارات از فلسفه
۳۰	فواید فلسفه
۳۲	وضعیت فلسفه در ایران
۳۲	الف) آموزش
۳۳	ب) پژوهش
۳۵	ویژگی‌های وضعیت مطلوب فلسفه
۳۶	موانع رسیدن به وضعیت مطلوب
۳۶	الف) آموزش
۳۷	ب) حوزه پژوهش
۳۹	موانع ذهنی - روانی پژوهش در ایران
۳۹	ج) موانع ذهنی روانی
۳۹	د) موانع اجتماعی و بیرونی
۴۱	راهکارهای رسیدن به وضعیت مطلوب

الف) آموزش ۴۱

ب) پژوهش ۴۳

هست‌ها و بایسته‌های فلسفه اسلامی از نگاه متفکران اسلامی

گفتگو با استاد عبدالرسول عبودیت ۵۱

گفتگو با استاد غلامحسین ابراهیمی دینانی ۹۷

گفتگو با استاد دکتر حسین غفاری ۱۲۷

گفتگو با استاد غلامرضا فیاضی ۲۱۵

وضعیت مطلوب فلسفه ۲۱۹

موانع رسیدن به وضعیت مطلوب ۲۲۱

اهداف فلسفه ۲۲۵

گفتگو با استاد سیدجعفر سادات ۲۲۹

گفتگو با استاد دکتر سیدیحیی یثربی ۲۴۵

گفتگو با استاد مصطفی ملکیان ۳۰۵

گفتگو با استاد محمدتقی سبجانی ۳۸۱

گفتگو با استاد محمد لگنهاوسن ۴۲۹

گفتگو با استاد عسگری سلیمانی امیری ۴۷۷

وضعیت مطلوب فلسفه ۴۹۰

نمایه‌ها

آیات ۵۰۳

روایات ۵۰۶

نمایه موضوعی ۵۰۷

اعلام ۵۱۲

کتابها ۵۱۵

سیاسی با خواننده

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم به دنبال پیام مقام معظم رهبری مد ظله العالی در اواخر سال ۱۳۸۱ مبنی بر ضرورت جنبش نرم‌افزاری و تأکید سیاسی معظم له در خصوص ضرورت نهضت آزاداندیشی، تولید علم و نظریه‌پردازی، معاونت پژوهشی را مأمور به بررسی و اجرای برنامه‌هایی در این زمینه کرد. این معاونت با تشکیل «دفتر جنبش نرم‌افزاری و توسعه علوم اسلامی» مجموعه‌ای از فعالیت‌ها را در سه محور اصلی زیر برنامه‌ریزی و اجرا نمود:

۱. تبیین مفاهیم و ادبیات جنبش نرم‌افزاری (مفهوم‌سازی)؛
 ۲. دستیابی به مکانیزم توانمندسازی و توسعه علوم اسلامی (ظرفیت‌سازی)؛
 ۳. زمینه‌سازی‌های فرهنگی (فرهنگ‌سازی).
- پنج کارگروه با عناوین فقه، اخلاق اسلامی، فلسفه اسلام، کلام اسلامی و علوم سیاسی در محور دستیابی به مکانیزم توانمندسازی و توسعه علوم اسلامی و در جهت دستیابی به سند توسعه علوم انسانی و اسلامی، متناسب با ظرفیت‌های علمی موجود در پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، با اهداف ذیل راه‌اندازی شد:

۱. بازبینی نظریات تولیدشده در زمینه علم؛
۲. کشف سطح و عمق نظریات؛

۳. کشف کاستی‌ها و قابلیت‌ها؛

۴. شناسایی موانع تولید دانش؛

۵. فعال‌سازی نیروهای درگیر در علم؛

۶. تبیین چشم‌انداز توسعه علم و تعیین مسیر و حوزه‌های اصلی قابل تحقیق؛

۷. زمینه‌سازی و ایجاد فرایند تولید علم متناسب با تمدن اسلامی؛

۸. تدوین سند توسعه علم.

یکی از کارگروه‌های فعال در تعقیب اهداف فوق، «کارگروه ظرفیت‌شناسی و تدوین سند توسعه فلسفه اسلامی» بود که در پژوهشکده فلسفه و کلام اسلامی پژوهشگاه علوم و فلسفه اسلامی به ریاست حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر علیرضا آل بویه و دبیری جناب آقای دکتر ابراهیم علیپور تشکیل شد. حاصل فعالیت دوساله دبیرخانه کارگروه، جمع‌آوری و مستندسازی ده مجلد گزارش از وضعیت فلسفه اسلامی، تشکیل جلسات شورای علمی کارگروه، برگزاری گفتگوهای سازنده با برخی استادان علوم عقلی و تدوین پیش‌نویس سند توسعه فلسفه اسلامی بود که نمره آن تلاش‌ها گه با تأخیر، اما به‌طور شایسته‌ای توسط جناب آقای دکتر علیپور گردآوری و تدوین شد و تقدیم علاقمندان گردید. پشتوانه علمی این کارگروه، شورای علمی و تخصصی مرکب از حجج اسلام آقایان دکتر محمدتقی سبحانی، دکتر علیرضا آل بویه، دکتر رضا برنجکار، دکتر هادی صادقی، دکتر محسن جوادی، دکتر یارعلی کرد فیروزجایی، دکتر محمدعلی عبداللهی، دکتر عسگری سلیمانی و دکتر مهدی ذاکری بود که لازم است صمیمانه سپاسگزاری نمایم.

این فعالیت سترگ بی‌شک مرهون هدایت‌ها و حمایت‌های رئیس وقت

پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمدتقی سبحانی و نتیجه تلاش های بی وقفه حجت الاسلام والمسلمین دکتر علیرضا آل بویه رئیس وقت پژوهشکده فلسفه و کلام اسلامی به ویژه اهتمام خاص علمی جناب آقای دکتر ابراهیم علیپور است که به عنوان دبیر علمی کارگروه، نسبت به گردآوری و تدوین مجموعه قبول زحمت کرد. از همه این عزیزان قدردانی ویژه دارم و در پایان جا دارد از کلیه دست اندرکاران پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی به ویژه ریاست محترم پژوهشگاه حجت الاسلام والمسلمین دکتر نجف لک زایی، معاون محترم پژوهشی حجت الاسلام والمسلمین محمد باقر یعقوب نژاد، ناظر محترم تحقیق جناب آقای دکتر عبدالمجید مبلغی، ارزانی محترم حجت الاسلام والمسلمین آقای دکتر فیروزجایی، کارشناس محترم اداره همکاری های علمی جناب آقای اباصلت غریب که پیگیری بی وقفه ایشان اثر را به مرحله نشر رساند و همچنین مدیر محترم اداره نشر پژوهشگاه و همکاران گرامی که در آماده سازی و چاپ اثر، خاصه جناب آقای ذوالفقار ناصری که زحمت ویرایش اثر را بر عهده داشت، تقدیر و سپاسگزاری نمایم.

علی اصغر نصرتی

رئیس اداره همکاری های علمی و پژوهشی